

คำชี้แจง

ตามที่สำนักงานฯ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณานั้น และโดยที่ในขณะนี้คณะกรรมการฯ อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
(ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง)
โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๘ ต่อ ๑๓๐๒, ๑๖๖๙
(นางสาวอัสจนาฯ นายวิชัยพลฯ
นางสาวสินีนารถ และนางสาวสุกฤตาฯ)
โทรสาร ๐๒ ๒๒๖ ๕๑๙๔

ร่างฯ ที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณะ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณะ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่การดูแลและการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใด
ที่สมควรกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ
หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด จำเป็นต้องมีการกำหนด
กรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกลไกและขั้นตอน
การกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้
การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตาม
บทบัญญัติมาตรา ๒๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้เกิดความชัดเจนระหว่าง
หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐในการดูแลและการจัดทำ
บริการสาธารณะและกิจกรรมการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณสุขและกิจการมสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้เกิดความชัดเจนระหว่างหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“บริการสาธารณะ” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ ที่มุ่งต่อประโยชน์ ความสะดวก การอำนวยความสะดวก การศึกษา การสาธารณสุข และการพัฒนาหรือสงเคราะห์ ความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นส่วนรวม และให้หมายความรวมถึงกิจกรรมสาธารณะด้วย

“กิจกรรมสาธารณะ” หมายความว่า กิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชน หรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเพื่อจูงใจให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการอันเป็น ประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันของประชาชนทั้งในด้านความสามัคคี การรักษาความสงบเรียบร้อย การบำรุงรักษาประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา การท่องเที่ยว กีฬา และกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ของรัฐ แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ก.ถ.” ประกอบด้วย

- (๑) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีกำหนด เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
- (๓) ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (๔) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยผู้บริหาร ท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสองคน ผู้แทนเทศบาลจำนวนสามคน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนห้าคน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้แทนผู้บริหาร เมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งจำนวนหนึ่งคน ทั้งนี้

โดยให้ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองในสาขารัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการตาม (๒) จะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนมิได้ เว้นแต่เป็นการมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

กรรมการตาม (๓) ต้องมาประชุมด้วยตนเอง การมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งดังกล่าวมาประชุมแทนอาจทำได้เป็นครั้งคราว แต่ไม่ทำให้พ้นจากความรับผิดชอบ

ส่วนราชการใดที่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ไม่ปฏิบัติตามมติของ ก.ก.ถ. ให้ถือว่าหัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและให้ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เว้นแต่กรรมการโดยตำแหน่งนั้นลงมติไม่เห็นด้วยหรือได้มีข้อสังเกตต่อมติของ ก.ก.ถ. นั้นแล้ว

การไม่เข้าร่วมประชุมไม่ว่าด้วยเหตุใด ไม่เป็นเหตุให้ไม่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคห้า

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๖ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมืองหรือที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๖ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้แต่จะเป็นกรรมการติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) หรือ (๕) วางลง ให้ดำเนินการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่ในกรณีกรรมการตามมาตรา ๖ (๕) มีวาระเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้

กรรมการตามมาตรา ๖ (๕) ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคหนึ่ง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ถือว่ากรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เมื่อพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับกรรมการตามมาตรา ๖ (๔)

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ สำหรับกรรมการตามมาตรา ๖ (๕)

(๕) นายกรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ สำหรับกรรมการตามมาตรา ๖ (๕)

มาตรา ๑๑ การประชุมของ ก.ก.ถ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้ ก.ก.ถ. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ และการดำเนินการตามมาตรา ๒๓

(๒) แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกันดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะ หรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนดำเนินการ

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากภาษีและอากร

(๕) กำหนดกลไกและขั้นตอนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบและเป้าหมายตามหมวด ๓ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ และระเบียบ รวมทั้งมาตรการหรือแผนงานที่จำเป็นเพื่อเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามกรอบและเป้าหมายตามหมวด ๓

(๗) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกลไกและขั้นตอนตามหมวด ๔ เสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๓ เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ก.ก.ถ. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่ ก.ก.ถ. มอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.ก.ถ. มีอำนาจมีหนังสือเรียกหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรือให้มาชี้แจงได้

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสำนักงานเลขานุการของ ก.ก.ถ. และรับผิดชอบในงานเลขานุการและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอต่อ ก.ก.ถ.

(๓) ช่วยเหลือ แนะนำ และประสานการปฏิบัติงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการจัดทำบริการสาธารณะที่จะกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกลไกและขั้นตอนตามหมวด ๔

(๔) ติดตามการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาตรฐานขั้นต่ำตามที่มาตรา ๒๗ กำหนด

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่ ก.ก.ถ. มอบหมาย

ให้มีเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

หมวด ๓

กรอบและเป้าหมายการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๖ บริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

- (๑) บริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานของรัฐไม่พึงกระทำ
- (๒) บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ โดยหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการร่วมมือ ส่งเสริม หรือสนับสนุน
- (๓) บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจทำคู่ขนานกับหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๑๗ บริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

(๑) สำหรับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กิจกรรมที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดทำ

(๒) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ได้แก่ กิจกรรมที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี เฉพาะที่กำหนดในกฎกระทรวง

บริการสาธารณะตามวรรคหนึ่งในเรื่องใดที่หน่วยงานของรัฐจะเข้าไปจัดทำในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ได้เพียงใด ภายใต้หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขประการใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือแต่ละแห่งตามความเหมาะสมก็ได้ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องถ่ายโอนอำนาจ ให้กำหนดรายละเอียดการถ่ายโอนอำนาจ ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องโอนหรือจัดสรรไว้ด้วย

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจจัดทำบริการสาธารณะตามวรรคหนึ่งในเรื่องใดเป็นการเฉพาะ ไม่เป็นการตัดอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ กฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐในการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวและไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะตามมาตรา ๑๗ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน การจัดทำบริการสาธารณะนั้นต้องมีลักษณะเป็นการประสานร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามคำร้องขอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง แล้ว ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ก.ถ. ที่จะต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับรายละเอียดการถ่ายโอนอำนาจภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ในการนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตรากฎหมายดังกล่าว ก.ก.ถ. จะเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๓ ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๘ บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ ได้แก่

(๑) สำหรับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กิจการที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจทำได้ และ ก.ก.ถ. มีมติว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความพร้อมที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ

(๒) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ได้แก่ กิจการที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี เฉพาะที่มีได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และ ก.ก.ถ. มีมติว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความพร้อมที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ

บริการสาธารณะตามวรรคหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการอยู่ในเรื่องใดสมควรถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเป็นหน่วยงานหลัก ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในกฎกระทรวงดังกล่าวให้กำหนดให้มีการถ่ายโอนโดยพิจารณาจากความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือแต่ละแห่งตามความเหมาะสม และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องถ่ายโอนอำนาจ ให้กำหนดรายละเอียดการถ่ายโอนอำนาจ ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องโอนหรือจัดสรรไว้ด้วย

มติของ ก.ก.ถ. ตาม (๑) และ (๒) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจทำคู่ขนานกับหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องจัดทำหรืออาจทำได้ หรือมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำ บรรดาที่มีได้เป็นบริการสาธารณะตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกัน ก.ก.ถ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จะประกาศแนวทางการดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วยก็ได้และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ สำหรับบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ และประกาศกำหนดแนวทางตามมาตรา ๒๐ สำหรับบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคู่ขนานกับรัฐ ให้ค้ำนึ่งถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับจากการจัดทำบริการสาธารณะนั้น
- (๒) เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงปฏิบัติ
- (๓) ศักยภาพ ความสามารถ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แต่ละรูปแบบหรือแต่ละแห่งในการจัดทำบริการสาธารณะ

การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ จะมีผลทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้รับความสะดวกจากบริการสาธารณะมิได้

กฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ ไม่มีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบตามกฎหมาย หรือไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือมาตรฐานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะนั้น

มาตรา ๒๒ บริการสาธารณะใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ เมื่อปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐนั้นไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ก.ก.ถ. เห็นว่าเป็นกรณีที่เหมาะสมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะนั้นแทน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ ก.ก.ถ. เสนอแนะคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเพิ่มเติมให้หน้าที่และอำนาจดังกล่าวเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเมื่อพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ก.ก.ถ. จะเสนอแนะการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ พร้อมกับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวด้วยก็ได้

(๒) ในกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตาม (๑) หรือมีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะ ให้ ก.ก.ถ. เสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้จัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ก.ถ. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบริการสาธารณะ ประชาชนในพื้นที่ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และความพร้อมในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐาน

มาตรา ๒๓ นอกจากบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖ แล้ว หาก ก.ก.ถ. เห็นว่าการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายใดแล้วจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่หรือจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ก.ก.ถ. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ให้มีการมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการอนุญาตดังกล่าวด้วยได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายมีอำนาจมอบหมายให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้นได้ แม้กฎหมายนั้นจะกำหนดหรือมิได้กำหนดให้มีการมอบหมายไว้ก็ตาม

(๒) ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นายทะเบียน ผู้อนุญาต ผู้รับแจ้ง หรือตำแหน่งอื่นเพื่อให้มีอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมาย แม้กฎหมายนั้นจะกำหนดให้ต้องแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐนั้น ก็ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีอำนาจแต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้นได้

(๓) บรรดาค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เบี้ยปรับหรือค่าบริการอื่นใดที่เรียกเก็บตามกฎหมายที่มีการมอบหมายหรือแต่งตั้งตาม (๑) หรือ (๒) ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการอนุมัติ รับจดหรือขึ้นทะเบียนรับแจ้ง และให้อาชญาบัตร ด้วย

เมื่อมีการมอบหมายหรือแต่งตั้งตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ให้ผู้มอบหมาย หรือผู้แต่งตั้ง มีหน้าที่กำกับดูแลให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือได้รับแต่งตั้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ได้รับมอบหมายหรือได้รับแต่งตั้งได้ และเมื่อได้ระงับการดำเนินการใดแล้วให้รายงานไปยังผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ก.ก.ถ. ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถและประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทและแต่ละแห่งที่แตกต่างกันด้วย

มาตรา ๒๔ ภารกิจในเรื่องใดที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ หรือ มาตรา ๑๙ หากเป็นกรณีที่ปรากฏว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะปฏิบัติการกิจนั้นตามกฎหมาย ไม่ว่าจะผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายในการมอบหมายหรือแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จะเห็นเองหรือได้รับแจ้งจาก ก.ก.ถ. ให้ผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายมีอำนาจและมอบอำนาจในการให้ความเห็นชอบ อนุมัติ หรืออนุญาตในเรื่องนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการแทนได้ และให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดำเนินการจัดทำภารกิจในเรื่องนั้นได้ ในการนี้ ผู้มีอำนาจตามกฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานส่วนท้องถิ่นไว้ด้วยก็ได้ และในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับมอบอำนาจหรือแต่งตั้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดดังกล่าว ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวจะถอนการมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งก็ได้

การมอบอำนาจและการถอนการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ และผู้รับมอบอำนาจ จะมอบอำนาจต่อไปมิได้ เว้นแต่ผู้มอบอำนาจจะกำหนดให้มอบอำนาจต่อไปได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ให้บรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต เบี้ยปรับ ค่าปรับหรือรายได้อื่นใดอันเกิดจากการดำเนินการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

หมวด ๔

กลไกและขั้นตอนการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีหน้าที่ในการสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับศักยภาพ ความสามารถ และความพร้อมในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและแต่ละแห่ง รวมทั้งอุปสรรคและปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ ก.ก.ถ. ในการเสนอแนะการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ หรือดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดทำบริการสาธารณะ ได้มากขึ้นและอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๖ เมื่อมีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ แล้ว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐที่จัดทำบริการสาธารณะนั้น ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้แล้วเสร็จภายในสามปี ในระหว่างเวลาดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจัดทำบริการสาธารณะนั้น โดยให้หน่วยงานของรัฐให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ในกรณีตาม (๑) หน่วยงานของรัฐต้องอนุญาตหรือโอนทรัพย์สินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดทำบริการสาธารณะนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินดังกล่าวได้ตลอดเวลาที่จัดทำบริการสาธารณะนั้น ในการโอนทรัพย์สินดังกล่าว ถ้าเป็นทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ ให้โอนให้โดยไม่คิดมูลค่า ในกรณีที่ เป็นทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจนั้นจะโอนให้เปล่า หรือคิดราคาตามมูลค่าทางบัญชี ณ วันที่โอน ก็ได้ ระยะเวลาที่จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชำระราคาดังกล่าว ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์สินหรือระยะเวลาการชำระเงินที่ไม่อาจตกลงกันได้ ให้ดำเนินการตามที่ ก.ก.ถ. วินิจฉัย

(๓) ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะตาม (๑) อยู่แล้ว และมีหน่วยงานของรัฐจัดทำบริการสาธารณะในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ด้วย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ ให้แล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ และให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐที่ต้องเลิกใช้ด้วยโดยอนุโลม

(๕) เมื่อปรากฏว่ามีบริการสาธารณะใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ แต่ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกหรือการจัดทำบริการสาธารณะนั้นไม่มีประสิทธิภาพ หรือต่ำกว่า มาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ ให้ ก.ก.ถ. ปรับปรุงกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเข้าไปจัดทำบริการสาธารณะนั้นได้ ในระหว่างที่ยังมิได้ มีการปรับปรุงกฎกระทรวงดังกล่าว ถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาความเดือดร้อนของ ประชาชน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะจัดทำบริการสาธารณะนั้นไปพลางก่อนก็ได้

มาตรา ๒๗ เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับบริการ สาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ ให้ ก.ก.ถ. ร่วมกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของบริการสาธารณะที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรฐานขั้นต่ำตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๘ การจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการในเขต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด หากทรัพย์สินหรือโครงสร้างพื้นฐานสำหรับบริการสาธารณะนั้น เกิดความชำรุด หรือเสียหาย มีความจำเป็นต้องซ่อมแซม ปรับปรุง หรือป้องกัน โดยรีบด่วน เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการแล้ว หน่วยงานของรัฐ นั้นมิได้ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริการสาธารณะนั้นอยู่ใน เขตมีอำนาจเข้าซ่อมแซมหรือปรับปรุงได้ตามที่เห็นสมควร และในกรณีที่มีกฎหมายห้ามมิให้บุคคลอื่น ไตนอกจากหน่วยงานของรัฐนั้นเข้าไปหรือกระทำการใดกับบริการสาธารณะนั้น มิให้นำกฎหมาย ดังกล่าวมาใช้บังคับกับการเข้าไปและการซ่อมแซมหรือปรับปรุงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีบริการสาธารณะประสบหรือก่อให้เกิด ภัยอันตรายอย่างร้ายแรงด้วยโดยอนุโลม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริการสาธารณะนั้น อยู่ในเขตมีอำนาจเข้าไประงับหรือป้องกันภัยอันตรายนั้นได้โดยไม่ต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องทราบก่อนได้ แต่ต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบทันทีที่ทำได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากเกิดความเสียหายใดเกิดขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องรับผิดชอบ

ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ปรับปรุง หรือป้องกันตามวรรคหนึ่ง หรือการระงับหรือ ป้องกันภัยอันตรายตามวรรคสองเป็นจำนวนเท่าใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชดใช้ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

หมวด ๕

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน

มาตรา ๒๙ ในการจัดทำบริการสาธารณะตามมาตรา ๑๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจร่วมมือกันดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัด และสามารถบริการได้อย่างทั่วถึง

ในกรณีที่ ก.ก.ถ. เห็นว่าการจัดทำบริการสาธารณะใด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมมือกันดำเนินการจะทำให้บริการสาธารณะนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความคุ้มค่า และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อประชาชนยิ่งขึ้น ก.ก.ถ. จะประกาศกำหนด ให้บริการสาธารณะนั้นเป็นบริการสาธารณะที่ต้องมีการร่วมมือกันก็ได้

การร่วมมือกันตามวรรคหนึ่งและวรรคสองหมายความถึงการจัดตั้งองค์กรร่วมกัน การร่วมกันดำเนินกิจการ การลงทุนร่วมกัน การบริหารกิจการร่วมกัน หรือการร่วมมือกันโดยวิธีอื่นใด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อประกาศตามวรรคสองมีผลใช้บังคับแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะที่ ก.ก.ถ. ประกาศกำหนดตามวรรคสอง โดยการร่วมมือกัน เว้นแต่ ก.ก.ถ. จะกำหนดข้อยกเว้นไว้เป็นอย่างอื่น

การจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องแล้ว การจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมกัน มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขต

มาตรา ๓๐ บริการสาธารณะใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นภารกิจของหน่วยงานของรัฐโดยบุคคลอื่นจะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาต และหน่วยงานของรัฐนั้นไม่สามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงภายในเวลาที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีอำนาจดำเนินภารกิจนั้นได้ โดยมีให้นำกฎหมายที่ห้ามมิให้บุคคลอื่นทำภารกิจนั้นมาใช้บังคับกับการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และในกรณีที่มีการดำเนินภารกิจนั้นจำเป็นต้องเชื่อมต่อหรือใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชน หน่วยงานของรัฐจะปฏิเสธมิให้เชื่อมต่อหรือใช้ประโยชน์ไม่ได้ และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นรัฐวิสาหกิจจะเรียกเก็บค่าภาระใดเกินสมควรไม่ได้ การพิจารณาความสมควรแห่งค่าภาระใดให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาระที่ประชาชนผู้ใช้บริการจะต้องรับเป็นสำคัญ

ในกรณีที่ไม่ว่าจะตกลงกันเกี่ยวกับค่าภาระได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เสนอเรื่องต่อ ก.ก.ถ. เพื่อวินิจฉัย คำวินิจฉัยของ ก.ก.ถ. ให้เป็นที่สิ้นสุด ในระหว่างที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.ก.ถ. รัฐวิสาหกิจต้องอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชื่อมต่อหรือใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนตามคำร้องขอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

มาตรา ๓๑ ในการร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะตามมาตรา ๒๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องจัดทำความตกลงร่วมกัน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามที่ ก.ก.ถ. กำหนด และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งสำเนาข้อตกลงให้ ก.ก.ถ. ทราบด้วย

ในกรณีที่ ก.ก.ถ. เห็นว่าบันทึกความตกลงตามวรรคหนึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างร้ายแรง หรือจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนอย่างรุนแรงแก่ประชาชน ให้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่ทำข้อตกลงดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

มาตรา ๓๒ ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ก.ถ. ที่จะส่งเสริม สนับสนุน และดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง ในกรณีที่ปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ก.ถ. ที่จะต้องเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว

หมวด ๖

การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๓๓ การจัดสรรภาษีอากรและเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๓๔ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองเพียงพอที่จะจัดทำบริการสาธารณะตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบและเกิดความทัดเทียมกันแก่ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใด

ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นทุกปีจนกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีรายได้เพียงพอตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดความเพียงพอตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.ก.ถ. เสนอจำนวนรายได้พื้นฐานขั้นต่ำที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะพึงต้องมีต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ถือเป็นเป้าหมายในการจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีตามวรรคหนึ่ง และการจัดสรรเงินอุดหนุนตามวรรคสอง

ในการเสนอแนะตามวรรคสาม ก.ก.ถ. จะเสนอจำนวนรายได้พื้นฐานขั้นต่ำสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งด้วยก็ได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้ไม่ถึงรายได้พื้นฐานขั้นต่ำตามวรรคสาม ให้ ก.ก.ถ. นำเงินจัดสรรที่รัฐจัดให้ตามวรรคสองจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนมีรายได้ถึงจำนวนรายได้พื้นฐานขั้นต่ำก่อน เหลือเท่าใดจึงนำไปจัดสรรตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ก.ถ. กำหนด แต่ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่เรียกเก็บภาษี อากร หรือรายได้ที่พึงเรียกเก็บเป็นจำนวนเท่าใดให้นำจำนวนดังกล่าวหักออกจากเงินอุดหนุนที่จะจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๓๕ ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ก.ถ. ที่จะเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขีดความสามารถในการจัดหารายได้ให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการยกระดับท้องถิ่นให้เจริญ และพัฒนายิ่งขึ้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ถือว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ และที่อ้างถึงคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถือว่าอ้างถึงคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ ในวาระเริ่มแรก ให้กรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกรรมการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการตามมาตรา ๖ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่งและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นวาระการดำรงตำแหน่งและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกันเองหรือการสรรหาที่นายกรัฐมนตรีกำหนดและใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่านายกรัฐมนตรีจะยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๓๘ ให้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าแผนดังกล่าวจะสิ้นอายุ เว้นแต่จะมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ มีผลใช้บังคับสำหรับกิจการใด ให้แผนดังกล่าวสำหรับกิจการนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว

ในวาระเริ่มแรก การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งด้วยเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ให้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในหมวด ๓ การจัดสรรส่วนภาษีและอากร ยังคงใช้บังคับ
ต่อไปจนกว่ากฎหมายว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลใช้บังคับ โดยให้หน้าที่และ
อำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

ในวาระเริ่มแรก หลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้
กำหนดและใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดหรือจัดสรรใหม่หรือจนกว่ากฎหมาย
ว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ ให้บรรดาระเบียบและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และยังมีผลใช้บังคับ
อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน อำนาจหน้าที่ หนี้ สิทธิ เงินงบประมาณ และบรรดา
ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมาเป็นของสำนักงาน
คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักนายกรัฐมนตรี ตาม
พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี